

ENTRE BLANCS, NEGRES I GRISOS

Hem començat el 10è curs del Llibrefòrum amb una gama cromàtica especial... El mes de setembre vam comentar la narració de Pep Coll "Dos taüts negres i dos de blancs" i el mes d'octubre vam comentar la novel·la de Philippe Claudel "Les ànimes grises".

La xerrada al voltant de l'obra de Pep Coll la vam fer en una tempestuosa i plujosa muntanya de Montserrat que va donar el clima adient a la reconstrucció del crim que l'autor ens havia contat. El relat ens va deixar a tots impressionats: tal i com va fer Truman Capote amb la seva cèlebre "Sang freda", Coll encaixa les peces d'un assassinat morbós d'una família composta d'un matrimoni i dues filles, que tingué lloc al Pallars Jussà, l'any 1943, i que, en el seu moment, va quedar total impune, malgrat que la identitat dels assassins era vox populi.

L'originalitat del llibre és sobretot l'estructura narrativa: cada capítol el comanda un dels personatges claus en els incidents: els amos de les terres, les víctimes, els veïns, els responsables legals, els culpables... Cada personatge ens desvetlla aquella part de la informació que sap en el moment en què fa el testimoniatge; és a dir, cada capítol té una distància concreta respecte el dia del crim. D'aquesta manera, si el crim se'ns explica en el capítol 7, els sis primers episodis són una presentació de cada un dels membres de la família assassinada i la presentació de l'ambient i els caràcters que van gestar la tragèdia; a partir del capítol vuitè es va relatant la reacció veïnal, l'actuació policial i legal fins acabar amb la macabre confessió del propi assassí. Pep Coll dóna forma, amb una literatura exquisida, a la investigació que du a terme després de sentir durant anys d'infantesa uns fets que havien esdevingut llegenda. A l'epíleg ens desvetlla les petites llicències que s'ha permès en algun personatge secundari i que nosaltres, els lectors, hem agraït per donar una mica de bon regust a una història molt amarga.

Va ser un grup petit de valentes les que van afrontar l'adversitat climàtica per començar amb il·lusió la nova temporada del Llibrefòrum i més coratjoses van ser a la tornada que es va convertir en tot un periple de motors espatllats i autocars de recanvi que les va deixar a Barcelona ja ben entrada la nit.

El mes d'octubre, en una sessió més reposada i a l'abric de les instal·lacions d'El Centre, vam articular la nostra xerrada a ran de la novel·la de Philippe Claudel. Aquest autor ens havia deixat corpreses amb el relat anomenat "La néta del senyor Lindh" i ens va sorprendre trobar aquesta novel·la que vam qualificar de "gris" tal i com el títol marcava. La narració està ambientada en un poble de França a pocs quilòmetres d'un dels fronts de batalla durant la 1a Guerra Mundial, que té una activitat inusual a l'hospital i a la taverna, els dos focus que ocupen els soldats després o abans d'anar al front. Els vilatans que Claudel ens descriu són, efectivament grisos. Sobreviuen, més que no pas viuen. Cadascun amb les seves misèries, s'enfronta a una vida desballestada no sempre pel conflicte. Els que tenen prou poder adquisitiu es refugien en els seus caus lluny de qualsevol connivència amb el seu entorn; els que tenen poder, l'usen amb despotisme; els treballadors tenen un grau d'acceptació i de resignació absoluts... El relat, articulat pel policia que ens explica la investigació

d'un assassinat d'una nena de 8 anys, ens submergeix sempre en un ambient humit, boirós, en un llenguatge narratiu propi de començaments de segle XX. Tot i aquesta grisor, vam reconèixer el mèrit de l'autor en escriure un llibre que ens va fer parlar i discutir molt.

Ara esperem amb ànsia a Graham Greene i els seus "Viatges amb la tieta" que sembla que ens faran riure molt... cosa que ja ens convé!

Bona lectura!
Muntsa Farré